

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

BENIZELOY 55, 65403 KABAΛA
ΤΗΛ.: 2510 222942, FAX: 2510 231505
E-mail: geoteeam@otenet.gr
Web site: www.geotee-anmak.gr

Πληροφορίες: Αμπελίδης Θεόδωρος

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ

Καβάλα, 27-10-2016

Αριθ. Πρωτ: 646

Προς: Δ.Σ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

Κοιν.: Παραρτήματα ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
Μέλη του Παραρτήματος

Θέμα: «Απόψεις του Παραρτήματος επί της διαβούλευσης του σχεδίου απόφασης για το Μέτρο 11 – Βιολογική Γεωργία – του Π.Α.Α. 2014-2020»

Σχετ.: Υπ. αριθμ. πρωτ. 4472/24-10-2016 έγγραφο σας

Μετά την ανάρτηση σε δημόσια διαβούλευση του σχεδίου απόφασης για το Μέτρο 11 – Βιολογική Γεωργία – του Π.Α.Α. 2014-2020 από το ΥΠΑΑΤ και σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού εγγράφου σας το παράρτημα μας, λόγω και του επείγοντος του θέματος (η διαβούλευση του λήγει στις 27/10/2016) σας αποστέλλει παρακάτω τις γενικές απόψεις του επί του θέματος.

Ο βέλτιστος καθορισμός ενός λειτουργικού πλαισίου εφαρμογής του Μέρου 11 για την Βιολογική Γεωργία είναι απαραίτητος για την επιτυχή εφαρμογή του μέτρου. Η Βιολογική Γεωργία είναι ένα μέτρο που ανταποκρίνεται στις ιδιαιτερότητες και στις ανάγκες πολλών περιοχών της Ελληνικής Υπαίθρου, όπου κυριαρχεί ο μικρός αγροτικός κλήρος, ο πολυτεμαχισμός αυτού, το πλούσιο φυσικό περιβάλλον και τα πολυποίκιλα μικροκλίματα λόγω του ανάγλυφου και της νησιωτικής διαμόρφωσης της χώρας μας. Συνεπώς υπό αυτές τις συνθήκες σε πολλές περιοχές της χώρας μας δεν μπορεί να εφαρμοστεί το συμβατικό γεωργικό μοντέλο της μεγιστοποίησης της παραγωγής, με τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας και την ταυτόχρονη μείωση του κόστους παραγωγής. Οπότε θα πρέπει να αναζητηθεί ένα διαφορετικό παραγωγικό μοντέλο που μπορεί να ταιριάξει σε αυτές τις περιοχές με τις ιδιαιτερότητες τους και το πλούσιο φυσικό τους περιβάλλον. Τα παραγόμενα προϊόντα έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις αγορές λόγω των ιδιαίτερων ποιοτικών και βιολογικών χαρακτηριστικών τους. Σε τέτοιες περιοχές έχει άριστη εφαρμογή η Βιολογική Γεωργία και Κτηνοτροφία της οποίας την εφαρμογή έρχεται να ρυθμίσει το εν λόγω σχέδιο απόφασης.

Για να επιτύχει όμως το μέτρο της Βιολογικής Γεωργίας η συγκεκριμένη απόφαση θα πρέπει να δίνει όλα τα αναγκαία κίνητρα και εχέγγυα στους αγρότες ώστε να ασχοληθούν με την Βιολογική Γεωργία ή Κτηνοτροφία όχι μόνο λόγω των πεποιθήσεων τους και της πίστης τους σε αυτό το μοντέλο παραγωγής, αλλά κυρίως βασιζόμενοι στο γεγονός ότι η μορφή αυτή της άσκησης γεωργίας θα τους εξασφαλίσει ένα ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης. Για αυτό τα κίνητρα αυτά θα πρέπει να είναι οικονομικής φύσεως και να περιλαμβάνουν όλες τις καλλιέργειες και τις εκτροφές για τις οποίες υπάρχει εμπορικό ενδιαφέρον, ενώ ταυτόχρονα δεν θα πρέπει να υπάρχουν καθυστερήσεις στην εφαρμογή και στις πληρωμές του προγράμματος, όπως συνέβη στο παρελθόν.

Συγκεκριμένα και όσον αφορά το συγκεκριμένο σχέδιο απόφασης πρέπει να τονίσουμε τα παρακάτω:

- Στην παρούσα απόφαση δεν γίνεται καμία αναφορά για την ύπαρξη σχεδίου περιβαλλοντικής διαχείρισης ή και καλλιεργητικού σχεδίου (που υπήρχε στις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους) το οποίο δίνει στον παραγωγό το πλαίσιο διαχείρισης της εκμετάλλευσης και τις οδηγίες που πρέπει να ακολουθήσει. Ταυτόχρονα το Μέτρο 11 υποχρεώνει τον παραγωγό σε πληθώρα διοικητικών και άλλων υποχρεώσεων και δεσμεύσεων (αναφερόμενοι στο άρθρο 8, στην πολλαπλή συμμόρφωση κ.α.) οι οποίες είναι δύσκολο να τηρηθούν από νέους βιοκαλλιεργητές αλλά ακόμα και από παλιούς, λόγω έλλειψης των απαραίτητων γνώσεων. Η μη τήρηση όλων αυτών των δεσμεύσεων και υποχρεώσεων συνεπάγεται πρόστιμα και άλλες ποινές.
- Γίνεται στο σχέδιο της απόφασης αναφορά στην δεσμευτική παροχή σχετικής εκπαίδευσης στον βιοκαλλιεργητή κατά την τριετή δέσμευση του. Αυτή η εκπαίδευση όμως για να αποδώσει θα πρέπει να δίνεται στον παραγωγό υποχρεωτικά στην αρχή της ένταξης του στο μέτρο και από δημόσιους φορείς (π.χ. ΕΛΓΟ Δήμητρα). Για αυτό πιστεύουμε ότι αν δεν λειτουργήσει στην αρχή αυτή η εκπαίδευση, θα πρέπει να αντικατασταθεί από την παροχή υπηρεσίας από Γεωργικό Σύμβουλο που θα έχει και την ευθύνη εκπαίδευσης και καθοδήγησης του δικαιούχου.
- Το μέτρο περιλαμβάνει επίσης την τήρηση ενός φακέλου δικαιούχου και διατήρηση αυτού για ακόμα 3 έτη μετά την ολοκλήρωση των δεσμεύσεων (8 έτη συνολικά) και ο οποίος φάκελος θα πρέπει να είναι διαθέσιμος για κάθε έλεγχο. Η υποχρέωση αυτή μαζί με τις προηγούμενες είναι πολύ δύσκολο να τηρηθούν από τον μέσο παραγωγό, ιδίως αν είναι νέος βιοκαλλιεργητής. **Για αυτό θα πρέπει όπως και στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο να μπει η ύπαρξη προαιρετικά του**

Γεωτεχνικού Συμβούλου (Γεωπόνου, Κτηνίατρου και ενδεχομένως Δασολόγου) και θα πρέπει να είναι επιλέξιμη η δαπάνη αυτή τουλάχιστον για τους νεοεισερχόμενους στο μέτρο 11.1.. Διαφορετικά πολύ δύσκολα θα μπορέσει ένας νέος παραγωγός χωρίς καθοδήγηση και συμβουλές να μπει στο πρόγραμμα της βιολογικής γεωργίας.

- Πιστεύουμε ότι πρέπει να υπάρξει Γεωτεχνικός Σύμβουλος στο μέτρο της Βιολογικής Γεωργίας και μέσω του Μέτρου των Γεωργικών Συμβούλων, όταν αυτό προκηρυχθεί που θα περιλαμβάνει την εκπαίδευση και καθοδήγηση του βιοκαλλιεργητή με ευθύνη και συγκεκριμένες αρμοδιότητες για τον Γεωτεχνικό Γεωργικό Σύμβουλο, όπως τις αναφέραμε και παραπάνω.
- Για την γενικότερη επιτυχία του μέτρου της βιολογικής γεωργίας θα πρέπει πέραν της επιδότησης να υπάρχει υποστήριξη προς τους βιοκαλλιεργητές με την δημιουργία από το Υπουργείο μιας ιστοσελίδας που θα παρέχει υποστήριξη στους βιοκαλλιεργητές και θα περιέχει πληροφορίες σε θέματα όπως:
 - Βάση δεδομένων σχετικά με τις διαμορφωθείσες τάσεις της παγκόσμιας αγοράς βιολογικών προϊόντων όσον αφορά τις τιμές παραγωγού
 - Πληροφόρηση σε θέματα ποιότητας – συσκευασίας των βιολογικών προϊόντων
 - Προτάσεις για νέες βιολογικές καλλιέργειες (και ποικιλίες) συμβατές με τις κλιματικές συνθήκες της χώρας μας γενικότερα και ειδικότερα στα διαφορετικά μικροκλίματα που διαμορφώνονται στις διάφορες περιοχές.
 - Δημιουργία ενός φόρουμ διαλόγου και επικοινωνίας μεταξύ των βιοκαλλιεργητών όπου θα μπορούν να επικοινωνούν, να ανταλλάσσουν απόψεις και να λύνουν τις απορίες τους.
 - Δημιουργία μιας βάσης δεδομένων πληροφόρησης των βιοκαλλιεργητών για τεχνικά ζητήματα των βιολογικών καλλιεργειών (καλλιεργητικές φροντίδες, εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά και λιπάσματα κ.α.).
 - Δημιουργία ενός χώρου μικρών αγγελιών για τους βιοκαλλιεργητές όπου θα μπορούν να εμπορεύονται τα προϊόντα τους
 - Κάτι αντίστοιχο με αυτό που προτείνουμε έχει δημιουργήσει το Υπουργείο στο παρελθόν για την μελισσοκομία το www.melinet.gr, το οποίο παρά την παλαιότητα του και την πλημμελή υποστήριξη του, ακόμα χρησιμοποιείται από τους μελισσοκόμους.
- Στην υπάρχουσα απόφαση δεν εμπλέκονται καθόλου διοικητικά στην εφαρμογή του προγράμματος οι κατά τόπους ΔΑΟΚ παρά μόνο ο ΟΠΕΚΕΠΕ. Έτσι δεν αξιοποιείται η

εμπειρία που έχουν αποκτήσει όλα αυτά τα χρόνια οι υπάλληλοι των ΔΑΟΚ στην εφαρμογή του μέτρου της Βιολογικής Γεωργίας, στους διοικητικούς κι επιτόπιους ελέγχους. Ακόμη οι διοικητικές διαδικασίες του προγράμματος μεταφέρονται αλλού χωρίς να είναι ξεκάθαρο το πλαίσιο εφαρμογής τους. Η αλλαγή αυτή θα δημιουργήσει και άλλα προβλήματα που αφορούν την πρόσβαση των βιοκαλλιεργητών στις αρμόδιες υπηρεσίες. Όπως γνωρίζετε η βιολογική γεωργία ανθεί στα Ελληνικά νησιά όπου χιλιάδες στρέμματα Ελιάς και άλλων καλλιεργειών είναι ενταγμένα σε αυτήν. Στα Ελληνικά νησιά υπάρχουν γραφεία των ΔΑΟΚ από τα οποία εξυπηρετούνται οι παραγωγοί. Με το νέο όμως οργανωτικό σχήμα θα πρέπει οι παραγωγοί να απευθύνονται στα γραφεία του ΟΠΕΚΕΠΕ το δίκτυο των οποίων δεν είναι τόσο εκτεταμένο όσο αυτό των ΔΑΟΚ. Για αυτό πιστεύουμε ότι οι ΔΑΟΚ θα πρέπει να επανέλθουν στο μέτρο ως φορείς υλοποίησης με αρμοδιότητες παρόμοιες με αυτές που είχαν στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο εμπλεκόμενες στην αξιολόγηση των αρχικών αιτήσεων στήριξης και στους διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους.

- Απουσιάζει η καλλιέργεια της ακτινιδιάς από τις εντασσόμενες στο μέτρο 11 επιχορηγούμενες καλλιέργειες (πίνακες Α και Β στις δράσεις 11.1.1 και 11.2.1.). Υπάρχουν κάποιες καλλιεργούμενες εκτάσεις υπό βιολογικό καθεστώς και υπάρχουν κι άλλοι παραγωγοί που θα θέλανε να ενταχθούν στο Μέτρο 11. Η αγορά του ακτινιδίου, μετά και το εμπάργκο κατά της Ρωσίας άρχισε να παρουσιάζει προβλήματα διάθεσης τα τελευταία χρόνια και για αυτό πιστεύουμε ότι θα πρέπει να ενισχυθεί η διαφοροποίηση της παραγωγής σε νέους κλάδους, όπως είναι η βιολογική καλλιέργεια ακτινιδίου, ώστε να απορροφηθεί καλύτερα μέρος της παραγόμενης ποσότητας ακτινιδίων που θα μετατραπεί σε βιολογική.
- Δεν αναφέρονται στο σχέδιο της απόφασης τα Ακρόδρυα (Καρυδιά, Αμυγδαλιά, Φουντουκιά κ.α.) ως επιλέξιμες καλλιέργειες στους πίνακες Α και Β για την δράση 11.1.1 και 11.2.1. Ενώ αντίστοιχα περιλαμβάνονται οι περισσότερες δενδρώδεις καλλιέργειες. Πρόκειται για καλλιέργειες, με κάποια στρέμματα ήδη ενταγμένα στην Βιολογική Γεωργία (σε Καβάλα και Σέρρες και αλλού) και ενδεχομένως αν υπάρξει ενίσχυση στην νέα προγραμματική περίοδο να υπάρξει μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την ένταξη και νέων αγροτεμαχίων με ακρόδρυα στο πρόγραμμα. Τα ακρόδρυα πολλές φορές αξιοποιούν οριακά εδάφη σε ημιξηρικές καλλιέργειες και στα οποία ο παραγωγός δεν έχει πολλές εναλλακτικές καλλιεργητικές επιλογές που να του δίνουν ικανοποιητικό εισόδημα. Παρουσιάζουν επίσης το φαινόμενο της παρενιαυτοφορίας

(ιδίως η αμυγδαλιά) όποτε το εισόδημα του παραγωγού παρουσιάζει μεγάλες διακυμάνσεις ανά έτος. Για αυτό και θα πρέπει να ενισχυθούν οι καλλιέργειες αυτές ώστε να μην εγκαταλειφθούν τέτοια αγροτεμάχια. Για τα παραγόμενα προϊόντα υπάρχει αγοραστικό ενδιαφέρον και θα πρέπει να γίνει η μέριμνα για την επιχορήγηση τους. Γενικότερα ο κλάδος της δένδροκομίας για να επιτύχει θέλει μακροπρόθεσμο προγραμματισμό (οικονομικό και καλλιεργητικό) και διαχείριση. Για αυτό το λόγο οι καλλιέργειες που αναφέραμε (ακτινίδια και ακρόδρυα) θα πρέπει να παραμείνουν στο πρόγραμμα της βιολογικής γεωργίας, διότι με την απένταξη τους θα έχουμε ανατροπή αυτού του προγραμματισμού αναγκάζοντας τους καλλιεργητές να επιστρέψουν στην συμβατική γεωργία, χάνοντας έτσι τις υπάρχουσες αγορές διάθεσης των βιολογικών προϊόντων τους που με τόσο κόπο είχαν εξασφαλίσει.

- Πιστεύουμε ότι θα πρέπει να επανέλθει ξανά ως επιλέξιμη και η βιολογική χοιροτροφία και τα βιολογικά κηπευτικά. Τα βιολογικά κηπευτικά είναι εξαγωγίμο προϊόν με την χώρα μας να είναι ιδιαίτερα ελλειμματική σε αυτόν τον τομέα και η βιολογική χοιροτροφία χρειάζεται να αναπτυχθεί για να ενισχυθεί ο ελλειμματικός τομέας της χοιροτροφίας στη χώρα μας.
- Τέλος, το ύψος της επιχορήγησης για τα χειμερινά σιτηρά είναι πολύ χαμηλό (πίνακες Α και Β) είτε πρόκειται για νέες εντάξεις στο πρόγραμμα (δράση 11.1.1), είτε πρόκειται διατήρηση του βιολογικού χαρακτήρα της καλλιέργειας (δράση 11.2.1). Το μέγιστο ύψος ενίσχυσης είναι από τα 12-12,2 ευρώ και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αποτελέσει κίνητρο για νέα ένταξη ή παραμονή κάποιου παραγωγού στο πρόγραμμα. Αυτό θα έχει ως συνέπεια όχι μόνο την μαζική έξοδο παραγωγών από το πρόγραμμα της βιολογικής γεωργίας, αλλά και την εγκατάλειψη της καλλιέργειας των χειμερινών σιτηρών σε περιοχές με οριακά εδάφη και ξηρικές συνθήκες καλλιέργειας. Έτσι, ελλοχεύει ο σοβαρός κίνδυνος αυτά τα αγροτεμάχια να μείνουν παντελώς ακαλλιεργητα και να επιταχυνθεί έτσι η εγκατάλειψη της υπαίθρου και η ερημοποίηση της. Αφού έστω και αυτή η επιδότηση που υπήρχε μέσω της βιολογικής γεωργίας μέχρι τώρα ήταν κίνητρο διατήρησης της καλλιέργειας των χειμερινών σιτηρών σε ξηρικές καλλιέργειες και σε οριακά εδάφη. Επιπρόσθετα, η χώρα μας είναι ελλειμματική και εξαρτώμενη στα σιτηρά άλλων χωρών και σε περιόδους κρίσης (υψηλών τιμών, ξηρασίας κ.α.) θα αντιμετωπίσουμε μεγάλο πρόβλημα, καθότι σε τέτοιες περιόδους οι εξαγωγικές χώρες στα σιτηρά μειώνουν ή απαγορεύουν τελείως τις εξαγωγές τους (όπως έγινε στο πρόσφατο παρελθόν με Ρωσία και Ουκρανία).

Το Παράρτημα μας πιστεύει ότι για την επιτυχία του Μέτρου 11 θα πρέπει να υπάρχει μέσα σε αυτό η επιστημονική καθοδήγηση και παρακολούθηση του, ταυτόχρονα με τα σχετικά κίνητρα που πρέπει να δοθούν στους παραγωγούς. Παράλληλα όμως δεν θα πρέπει να αδικηθούν οι παραγωγοί καλλιεργειών που δεν θα επιχορηγηθούν από το πρόγραμμα, λόγω του ότι οι καλλιέργειες τους δεν συμπεριλήφθησαν στις επιλέξιμες.

Για αυτό παρακαλούμε για τις ενέργειες σας ώστε να διορθωθεί η υπό διαβούλευση απόφαση για το Μέτρο 11.

Ο Πρόεδρος της Δ.Ε.
του ΓΕΩΤΕ.Ε.
Ανατολικής Μακεδονίας

Ζαφείρης Μυστακίδης